

HVORDAN ARBEIDE FOR INKLUDERENDE SKOLE?

OVERGANGER BARNETRINN- UNGDOMSTRINN-VIDEREGÅENDE SKOLE FOR UNGDOM MED SÆRSKILTE OPPLÆRINGSBEHOV

Erfaringer fra Lindesnes ungdomsskole
Paula O. Pedersen, rektor

Lindesnes ungdomsskole

- Lindesnes kommune , ca. 4700 innbyggere. Tre barneskoler, en ungdomsskole med ca. 200 elever
- Lindesnes kommune har benyttet nabokommunens spesialskoletilbud til elever med store og sammensatte opplæringsbehov
- Kommuneplanens samfunnsdel, "Den nye veien"
Mål: Kompensere for sosiale ulikheter, likestilling mellom kjønn og likeverd mellom mennesker, fremme mulighet for deltagelse og medbestemmelse i eget liv og lokalsamfunnet (2007-2018)
- OK-utvikling i Lindesnesskolene (2011-2015)
- Paula O. Pedersen, rektor (allmennlærer med synspedagogikk som spesialiseringfelt)

Utfordringer

- En elev med Downs syndrom skulle over fra barnetrinn til ungdomstrinn etter å ha vært inkludert i ordinær barneskole 4 dager i uken og 1 dag ved spesialskolen
- Elevens foreldre og han selv ønsket å være elev ved Lindesnes ungdomsskole, hvor familiens øvrige barn har vært elever

Utfordringer

- Skolebygg fra 1965/1991. Kommune med begrensede økonomiske ressurser.
- Ungdomsskolen hadde ikke tidligere hatt elever med Downs syndrom
- Kunnskapsoppbygging og erfaringer er gjort i spesialskolens regi og i mindre grad er tilflytt Lindesnes ungdomsskole
- Relativt magert kunnskapsgrunnlag i Norge om denne overgangen når det gjelder pedagogisk teori og tilrettelegging
- Lite konkrete beskrivelser hvordan man ivaretar kontinuitet i læringen selv om det er dokumentert at kontinuitet og overgangsfokus mangler for elever med utviklingshemming

Erfaringer

- Bredt sammensatt arbeidsgruppe sammensatt av guttens foreldre, avgiverskolen herunder spesialskolen, mottakerskolen, PP-tjenesten og representant for kommunens ok-etat
- Sørlandet kompetansesenter ble anmodet om å gi inspirasjon og veiledning og deltok i arbeidsgruppen ved behov
- Fra ungdomsskolens ledelse deltok både skolens rektor og inspektør i arbeidsgruppen

Siktemålet med prosjektet

- Frambringe ny kunnskap om denne viktige overgangen
- Utarbeide en plan for overgangen barnetrinn til ungdomstrinn for ungdom med særskilte opplæringsbehov som kan anvendes av andre kommuner i Vest-Agder
- Forebygge og inspirere til at kommunen selv tar hånd om og inkluderer ungdom med særskilte opplæringsbehov i kommunens ordinære skoler

Kritiske suksessfaktorer for en vellykket overgang og inkludering

1. Ledelse

- Organisering og gjennomføring er på systemnivå og nedfelt i skolens/kommunens rutiner ved overganger
- Skolen har rutiner og systemer for overganger sammen med et repertoar som ivaretar tilpasset opplæring og spesialundervisning (i klasserom/i grupper)
- Tidlig planlegging - etablering av arbeidsgruppe
- Åpen, ærlig og direkte kommunikasjon fra ledelse med i prosessene
- Åpen utveksling av informasjon med eleven, foresatte, avgiver- og mottakerskole, andre samarbeidspartnere (PPT, HABU, evt. andre)
- Skolen må ha forståelse for at foreldre til ungdommer med særskilte og sammensatte behov kan ha andre og spesielle behov (utvidet SFO tilbud, transportordning). Foreldres medvirkning og samtykke er viktig.

Kritiske suksessfaktorer for en vellykket overgang og inkludering

2. Holdninger

- Skolekultur, holdninger, verdigrunnlag. Bevisstgjøring og synliggjøring av skolens verdiplattform i lærerkollegiet
- Arbeid med alle elevers holdninger i klassen til å ta vare på hverandre og få med alle (deltakelse i friminuttene og skoleveien, fadderordninger)
- Elevens læringshistorie ivaretas. Realistiske faglige og sosiale mål som kan endres underveis (IOP og IP)
- Tilrettelegging på skolen gir en sammenheng for eleven med særskilte opplæringsbehov (IOP og skolens læreplaner)
- Den generelle delen i læreplanen kan med fordel tas mer i bruk
- Se muligheter i nettverk i nærmiljøet og med andre elever på skolen (circle of friends)

Kritiske suksessfaktorer for en vellykket overgang og inkludering

3. Åpenhet

- Hjem-skole samarbeid: Åpenhet og gjensidig tillit, valg av felles mål, fleksibilitet/valgfrihet
- Hospitering i vårsemesteret ved barneskole og ungdomsskole: elevbesøk, lærerutveksling
- Godt forberedt lærerkollegiet og klassene på skolen med direkte budskap fra foreldrene
- Arbeid med alle elevers holdninger i klassen til å ta vare på hverandre og få med alle (deltakelse i friminuttene og skoleveien, fadderordninger)
- Økt ansvarliggjøring i alle ledd

Kritiske suksessfaktorer for en vellykket overgang og inkludering

4. Samarbeid

- Tett oppfølging av nye lærere/assistenter ved skoleårets begynnelse og utover høsten
- Tett oppfølging fra assistenter/lærere med foresatte (konkret, positivt og løsningsorientert)
- Foreldremøter – foreldrekonferanser med og uten elev
- Ekstern hjelp fra kompetansesenter, HABU og PPt underveis og utover høsten

Overgangen ungdomsskole- videregående skole

- Alternativ opplæringsarenaer i arbeidslivet ble prøvd i det siste året på ungdomsskolen som viste seg å være vellykket
- Rådgivning og diskusjoner om innholdet i 5-årig skoleløp
- Samarbeidsmøte med kommunen og undertegning av intensjonsavtale om arbeidstrening 1 dag i uka i kommunens vaktmestertjeneste i kombinasjon med skole
- Valg av videregående skole
- Overgangsmøter med Kristen videregående skole i Lyngdal. Inkludering i klassen.

Situasjonen i dag

- Inkludering innebærer at alle elever er i et godt sosialt læringsmiljø hvor han kan utvikle seg videre faglig (se på mestring og muligheter) og sosialt (nye kamerater)
- Inkludering betyr at eleven er en del av sitt eget lokalmiljø
- Gir ledelseskompetanse om endringsprosesser og man er løsningsfokusert
- Økt kompetanse i dag. Lindesnes ungdomsskole fokuserer på overganger og systemer, og har arbeidet med tilpasset opplæring over tid for alle elever. Gir i dag mer tilpasset undervisning i klassen.
- Har bygget nettverk og har gode samarbeidsrelasjoner med eksterne instanser

Rom for mangfold

- Dvd om Inkluderende praksis i skolen, prod.2012
- Samling eksempler og intervjuer om inkluderende praksis i skolen
- Fagintervjuer fra prof. Thomas Nordahl og forsker Gidske Holck
- Bl.a. Lindesnes ungdomsskole med Sverre
- Informasjon og bestilling: Sørlandet kompetansesenter, tlf. 38 05 83 00
- <http://www.statped.no/Tema/Larevansker/Publikasjoner/Rom-for-mangfold-DVD/>

Rom for mangfold - dvd

Hefte om overganger -NFU

- Elever med nedsatt funksjonsevne: Fokus på overganger mellom ulike skoleslag
- Hefte utgitt av Norsk Forbund for utviklingshemmede (NFU). Utarbeidet i samarbeid med Sørlandet Kompetansesenter.
- Beskrivelse av møter med 12 barn, ungdom og unge voksne med funksjonsnedsettelse.
- Overganger til henholdsvis barneskole, ungdomsskole, videregående skole og folkehøgskole/arbeidsliv.
- Kan finne noen tips og råd, og kanskje få litt inspirasjon med på denne spennende og samtidig krevende veien.
- Bestilling eller mer informasjon:
- Norsk Forbund for Utviklingshemmede
- Tlf. 22 39 60 50 – Epost; post@nfunorge.org

Hefte om overganger

- Kan lastes ned som pdf-fil
- http://www.nfunorge.org/Global/Nyheter%20NFU%20sentralt/Ansatte/NFU_Overgangsheftet.pdf

Kontaktinformasjon

- Skolens nettside:

www.lindesnes-ungdomsskole.no

- Rektor Paula O. Pedersen, tlf. 382 56418,
e-post: pop@lindesnes.kommune.no

Mob. 905 11 945